

مفاهیم امنیت اطلاعات

دنیایی که در آن زیست می کنیم سرشار از قطعات ریز و درشت الکترونیکی شده است. مظاهر زیبای طبیعت آرام آرام از زندگی انسان عصر جدید رخت بر بسته و ساختمان های سر به فلک کشیده فولادی و بتونی؛ شهرنشین را به زندانیان شادمان مدرنیسم تبدیل کرده است. پیرامون زندگی هر بشر امروزی کامپیوتر های شخصی؛ سیستم های متعدد تلفن ثابت و همراه. دستیاران دیجیتالی (PDA) کامپیوتر های کیفی؛ خودپرداز بانک؛ انواع واقسام کارت های اعتباری؛ کارت های هوشمند؛ دستگاه های کنترل از راه دور. دزد گیری سیم. وسایل اشپزخانه تمام دیجیتال. سیستم های ماهواره ای. موقعیت یاب دیجیتال (GPS). ابزار های لیزری و مایکروویو. سیستم های رادیو و تلویزیون و ده ها نوع دیگر از این وسایل و ابزار تلنبار شده است.

وقتی بافت و جوهره زندگی سنتی در حال استحاله به الگو های مدرن باشد بزه کاری های اجتماعی و ناهنجاری های مدنی نیز رنگ و بوی مدرنیته به خود می گیرد! در سال 1988 یک دانشجوی کارشناسی دانشگاه کورنل به نام ((روبرت موریس)) اولین ((کرم کامپیوتری)) را به جان کامپیوترها انداخت تا با الوده ساختن کامپیوترها منجر به خاموشی آنها شود. هرچند نیت واقعی او صرفا اثبات برتری هوش و خرد انسان در مقابل ماشین و صرفا یک تفریح بی مزه علمی بود ولی سر آغاز ایجاد یک جبهه جدید علیه اعصاب و روان اجتماع شد که بعدا به دلیل تنیده شدن کامپیوترها در تار و پود زندگی مردم، خسارت های مالی و معنوی هنگفتی نیز در پی داشت. تا جایی که در سال 1994 کلاه برداری اینترنتی یک گروه روس منجر به 10/4 میلیون دلار خسارت به Citibank شد. گروه های اخلاص گر برای آنکه قدرت خود را به رخ جهانیان بکشند در سال 1996 به وبسایت های CIA و USA DOJ (که خود از امنیتی ترین مراکز امریکا به شمار می آید) تعرض کردند و با نفوذ در آنها، چهره این وب سایت ها را تغییر داد!

پس از سال 2000 تقریباً ه سال بیش از یک میلیون حمله علیه اطلاعات موسسات و سازمان های دولتی، خصوصی، مراکز مالی اعتباری، شرکت های خدماتی و تجارت الکترونیکی گزارش شده است. این تعداد از حملات فقط انهایی بوده که رسماً اعلام و گزارش شده است، در حالی که بسیاری از اخلاص گری ها هرگز در جایی ثبت نمی شوند.

اگر ((رخداد های ناخوشایند و خطرناک)) را در یکی از رده های دسترسی غیرمجاز به داده ها ((نشت اطلاعات محرمانه)) ((از دسترس خارج شدن خدمات یک سرویس دهنده)) ((تغییر مخفیانه در داده ها)) ((سرقت داده ها)) ((نابود شدن داده ها)) ((اختلال در عملکرد صحیح ماشین کاربران)) و هر نوع تعرض به حریم داده های یک ماشین)) تلقی کنیم ((امنیت داده ها)) عبارت است از مجموعه تمهیدات و روش ها که در یکی از بند های زیر قرار بگیرد:

الف) تمهیداتی که اطمینان میدهند رخداد های ناخوشایند هرگز حادث نمی شوند.

ب) تمهیداتی که احتمال وقوع رخداد های خطرناک را کاهش می دهد.

ج) تمهیداتی که نقاط حساس و خرابی های استراتژیک را در سطح شبکه توزیع کند.

د) تمهیداتی که اجازه می دهند به محض وقوع رخداد های خطرناک شرایط در اسرع وقت و با کمترین هزینه به شکل عادی برگردد و کمترین خسارت را برجا بگذارد.

به عنوان یک مثال خارج از دنیای کامپیوتر فرض کنید بخواهیم مجموعه ی تمهیدات لازم برای حفظ امنیت منزل شخصی از تعرض سارقان را در چهار رده بالا دسته بندی کنیم! اینجا ((رخداد ناخوشایند)) سرقت مایملک افراد و آسیب به صیانت زندگی و حریم خصوصی عموم مردم است: (الف) تعبیه قفل های مستحکم در بهای غیر قابل نفوذ دیوار های بلند و دارای حصار نصب سیستم حفاظتی و به کار گماشتن نگهبان از تمهیدات رده اول محسوب می شود. (ب) هماهنگی با همسایه ها اعتماد نکردن به افراد بیگانه تکثیر نکردن کلید ها تغییر متناوب قفل ها مراقبت از کلید پنهان نگاه داشتن عدم حضور در منزل از تمهیداتی است که در رده دوم از احتمال وقوع رخداد های ناخوشایند کاست. (ج) عدم نگاه داری پول و اشیای قیمتی در یک نقطه متمرکز تقسیم آنها به چند مجموعه و مخفی کردن آنها در نقاط مختلف و مطمئن منزل از تمهیدات رده سوم به شمار می آید! (د) با تمهیدات فوق باید وضعیت را به گونه ای تنظیم کنید که در صورت وقوع یک سرقت چیزی باقی بماند تا بتوان روال زندگی را در اسرع وقت به شکل عادی از سر گرفت!

متأسفانه تمهیدات امنیتی یک شمشیر دو لب هستند که هرچه سریع تر و مفصل تر به اجرا گذاشته شوند: اولاً دسترسی افراد مجاز و خودی را به منابع شبکه دشوارتر و دست و پا گیر تر میکنند. ثانیاً هزینه پیاده سازی و نگهداری سیستم را به شدت بالا می برند. مثلاً برای تضمین امنیت منازل شخصی بدیهی است که شما میتوانید از دربهای فولادی چند تنی استفاده کنید. سیم های خاردار اطراف منزلتان را به برق فشار قوی متصل نمایید و پشت دیوار ها را مین گذاری کنید! و به جای سگ نگهبان یک پلنگ گرسنه ی وحشی در منزل خود رها کنید!!! چنین تمهیداتی امنیت منزل شما را به حد متعالی می رساند ولی زندگی کند!! در چنین وضعیتی اصطلاحاً ((قابلیت دسترسی)) به مخاطره افتاده است. (Availability) هیچکس حاضر نیست در چنین جهنمی

- بزرگترین چالش هایی که پیش روی طراحان مکانیزم های امنیتی قرار دارد عبارت اند از:
- 1) حفظ امنیت سیستم هایی که ذاتا متفاوت و عموماً ناسازگارند چندان ساده نیست.
  - 2) ایجاد اتصال امن بین دو سیستم ناهمگون نیاز به تمهیدات و مراقبت‌های ویژه ای دارد.
  - 3) نیاز ها و اهداف امنیتی سیستم ها کاملاً متفاوت اند.
  - 4) بخشی از امنیت یک سیستم به هوش فردی و رعایت یک مجموعه از اصول و ضوابط توسط تک تک کاربران وابسته است.
  - 5) تمام راه های ورودی و خروجی یک سیستم باید به دقت تحت نظارت و مراقبت باشند.
  - 6) هزینه پیاده سازی تمهیدات امنیتی باید در سطح معقولی پایین باشد.
  - 7) تمهیدات امنیتی نباید دست و پا گیر بوده و سیستم را از بهره وری ساقط کند.

آرامانی ترین حالت وقتی حاصل می شود که تمهیدات امنیتی برای کاربران مجاز و افراد خودی اصلاً به چشم نیاید و به اصطلاح شفاف باشد درحالی که برای کاربران غیر مجاز یک حصار باریک و غیر قابل نفوذ ایجاد کند.

سنگ بنای تمام تمهیدات و مکانیزم های امنیتی بر بدبینی مفرط و وسواس بی حد گذاشته می شود. همیشه فرض بر آن خواهد بود که دشمن در کمین و منتظر فرصت است و هیچگاه از حالاتی که ممکن است به ندرت اتفاق بیفتد چشمپوشی نخواهد شد. به عنوان مثال همیشه می توان فرض کرد دشمن در کمین داده ها دارای یک ابر رایانه با صد هزار پردازنده و قدرت پردازشی هزار میلیارد دستورات عمل در ثانیه است! هرچند چنین احتمالی در عمل صفر است ولی وقتی مکانیزمی با این فرض طراحی شود جای اما و اگر باقی نخواهد ماند و امید دشمن بدل به یاس می شود.

شاید بزرگترین چالش در دنیای امنیت اطلاعات ان است که نبرد واقعی بین ((الگوریتم های امنیتی)) و ((هوش و خرد انسان)) اتفاق می افتد. وقتی یک طراح مکانیزم های یا تمهیدی را طراحی و ان را در قالب سخت افزار یا نرم افزار پیاده میکند و پی کار خود می رود از ان پس در یک طرف جبهه الگوریتمی اجرا شده بر روی ماشینی بدون شعور قرار دارد و در طرف دیگر دشمنی مجهز به هوش و ذکاوت که با شکیبایی فراوان در تلاش برای شکست دادن حریف است.

قبل از اینکه در بخش بعدی به انواع تهدیدها و حملات علیه منابع و اجرایی شبکه بپردازیم در جدول شکل 1-1 سیر تکاملی خدمات کامپیوتری در حلال 20 سال اخیر و افزایش مخاطرات امنیتی را در طی این سالها بررسی کرده ایم

تهدیدات و حملات

در بخش قبل تعریفی ساده از رخدادهای ناخوشایند و خطرناک ارائه دادیم و دانستیم که در تعریفی عام ((امنیت)) عبارت است از مکانیزم های پیشگیری یا کاهش احتمال وقوع رخدادهای خطرناک و جلوگیری از تمرکز قدرت در هر نقطه از شبکه و احیای شبکه در حین وقوع رخدادهای ناخوشایند (وقتی که رخدادهای خطرناک حادث میشوند). هر عاملی که بطور بالقوه بتواند منجر به وقوع ((رخدادی خطرناک)) بشود ((تهدید امنیتی)) به شمار می آید. تهدیدهای امنیتی می توانند از عوامل ذیل ناشی شوند:

الف) تهدیدهای طبیعی این تهدیدها از عواملی مثل زلزله، سیل، گردباد، رعد و برق، آتش سوزی، آتشفشان و نظائر آن از قوه ی فعل می رسند و نسل بشر چنین تهدیدهایی را به عنوان حقایق زندگی پذیرفته است این تهدیدها همانگونه که زندگی را مورد هدف گرفته اند می توانند در درجات خفیف تر منجر به نابود شدن یا افشای اطلاعات محرمانه و اختلال در سرویس دهی مولفه های اساسی شبکه شوند. از آنجا که خدمات شبکه های کامپیوتری مرزهای جغرافیایی را در نور دیده است لذا تهدیدهای طبیعی میتوانند در خارج از محدوده بلا دیده نیز منجر به اختلال در عملیات روزمره افراد و انتشار بحران در سطح وسیع شوند. لذا اگرچه تهدیدهای طبیعی خارج از قدرت بشرند ولی برای بازگرداندن خدمات شبکه از وضعیت بحران به وضعیت عادی از همان ابتدای طراحی شبکه تمهیداتی برای جلوگیری از گسترش دامنه بحران به مناطق دیگر پیش بینی و اجرا می شود. به عنوان مثال ایجاد مراکز پشتیبان در دیگر مناطق جغرافیایی و بهره گیری از خطوط ماهواره ای در کنار خطوط فیبرنوری در این رده از تمهیدات قرار می گیرد.

ب) تهدیدات غیر عمد تهدیدات غیر عمد از اشتباهات سهوی و ناخودآگاه عوامل انسانی (همانند مدیران شبکه، کارکنان و کاربران) ناشی می شود و می تواند منجر به افشاء و یا نابودی اطلاعات یا اختلال در خدمات معمول شبکه و گاه تحمیل خسارت های کلان به جمع کاربران شود از این تحدیدات غیر عمد می توان به موارد ذیل اشاره کرد:

- 1) طراحی نا صحیح زیر ساخت شبکه یا عدم وجود افزونگی در تجهیزات شبکه.
- 2) عدم تهیه نسخه های پشتیبان از داده های حیاتی.
- 3) سهل انگاری در وظائف روزمره (مثل بررسی مستمر سیستم ها از لحاظ الودگی به ویروس).
- 4) نا آگاهی کاربران از ماهیت عملیات خطرناک.
- 5) بروز اشکالات پیش بینی نشده در سطح سخت افزار نرم افزار یا سیستم عامل
- 6) عدم اعمال صحیح سیاستهای انتخاب و تعویض مدام کلمات عبور توسط عوامل درگیر شبکه

ج) تهدیدات عمدی تهدیدات عمدی (که بیشترین خسارت و دشوارترین راه مقابله را دارند) عبارت است از: هرگونه اقدام برنام‌ریزی شده جهت افشاء نابودی یا تغییر در داده‌های حیاتی شبکه یا ایجاد اختلال در خدمات معمول سرویس دهنده‌ها بطور عام هرگونه اقدام برنام‌ریزی شده برای تحقق یک رخداد خطرناک (با تعریفی که در بخش قبل از آن ارائه شد) ((یک تهدید امنیتی عمدی)) تلقی می‌شود.

واژه‌های زیر در دنیای امنیت اطلاعات کاربرد بسیار فراوانی دارند:

(حمله) هرگاه تهدیدی از قوه به فعل در آید اصطلاحاً یک حمله رخ داده است خواه آن حمله موجب خسارت به منابع بشود و خواه یک تلاش نافرجام بشود.

(Attack)

(اسیب خسارت) حمله‌ای که در اثر آن منابع شبکه از بین برود یا دستکاری شود یا اطلاعات و داده‌های محرمانه افشاء و یا حریم خصوصی افراد مورد تعرض قرار بگیرد یا با توسل به جعل هویت و فریبکاری از خدمات معمول شبکه سوءاستفاده شود اصطلاحاً ((حمله)) به مرحله ((اسیب)) رسیده است.

((حاشیه‌ی امنیتی)) میزان تخمین قبلی از تهدیدهایی که متوجه یک موجودیت در شبکه است و تعیین تمهیدات لازم برای پیشگیری از این تهدیدات به ((حاشیه امنیتی)) موسوم است. قبل از ارائه هر نوع سرویس ابتدا بایستی حاشیه‌ی امنیتی تمام مولفه‌های شبکه را تعیین کرد.

((نقطه اسیب پذیر)) هرگونه ضعف یا اشکال یک مولفه از شبکه در مقابل تهدیدات احتمالی (شامل اشکالات نرم افزاری یا سخت افزاری سیستم‌های عامل یا اشتباهات انسانی) که بتواند منجر به ((حمله)) شود اصطلاحاً نقطه اسیب پذیر گفته می‌شود در تعیین حاشیه‌ی امنیتی بایستی نقاط شبکه به درستی تعیین و مراقبت‌های لازم را به عمل آید. گاه وجود اشکالات بالقوه در یک مولفه از قبل قابل پیش‌بینی نیست و به ناگاه بروز میکند لذا همیشه برای تعیین حاشیه امنیتی باید با فرض آنکه اسیب پذیر نا به هنگام اشکار و موجب خسارت می‌شوند پیش‌بینی‌های لازم را انجام داد.

((میزان خطر)) تخمینی از احتمال وقوع یک حمله و همچنین پیش‌بینی خساراتی که این حمله به بار می‌آید به ((به میزان خطر)) شهرت یافته است. یک ((مهندس امنیتی)) باید بتواند میزان خطری که هر کدام یک از مولفه‌های شبکه را تهدید می‌کند ((تحلیل)) کرده و پیامدهای آن را با دقت نیز گفته می‌شود بر آورد کند (به این فرایند

که خدمات شبکه از دسترس خارج می‌شود چه میزان خسارت مالی وارد خواهد شد.

((استراتژی امنیتی/استراتژی خطر)) تعیین دقیق راهکارهای مقابله با تهدیدات احتمالی شامل تعیین حداقل حاشیه‌ی امنیتی و ارائه استدلال هر راهکار (به گونه‌ای که موفقیت خود را در تئوری و عمل به اثبات رسانده باشد) استراتژی امنیتی خوانده می‌شود.

(طرح امنیتی)) نقشه‌ای دقیق برای نظارت و کنترل تهدیدها پیاده‌سازی عملی استراتژی امنیتی و تحت کنترل در آوردن نقاط اسیب پذیر (که به ناکاه خود را نشان می‌دهد) و به حداقل رساندن اسیب‌های احتمالی در صورت بروز حمله‌ای موفق به طرح امنیتی شهرت دارد.

((مکانیزم امنیتی)) هر روش یا الگوریتمی که برای تشخیص یا پیشگیری از وقوع حمله یا برگشت به وضعیت معمولی (پس از وقوع حمله) طراحی می‌شود مکانیزم امنیتی نامیده می‌شود هیچ مکانیزم واحدی که بتواند امنیت داده‌ها را تضمین کند وجود ندارد.

((خدمات امنیتی)) پیاده‌سازی هر نوع مکانیزم امنیتی و ارائه آن‌ها به کاربران به نحوی که ((میزان خطر)) را به حداقل برساند ((خدمات امنیتی)) نام دارد. عمده‌ترین خدمات امنیتی مورد نیاز در شبکه‌های کامپیوتری عبارت‌اند از:

- 1) **محرمانه ماندن اطلاعات** به مجموعه مکانیزم هایی که تضمین می کند داده ها و اطلاعات مهم کاربران از دسترس افراد بیگانه و غیر مجاز دور نگاه داشته می شود ((سرویس محرمانگی اطلاق می شود این سرویس ها که عموماً با روش های رمزنگاری تحقق میابند موضوع دروس بعدی خواهند بود روش های مختلف رمز نگاری اطلاعات زیر بنای مابقی سرویس های امنیتی هستند.
- 2) **احراز هویت** مجموعه مکانیزم هایی که این امکان را فراهم میکنند که بتوان مبداء(صاحب) یک پیام یا سند یا تراکنش را بدون ذره ای تردید یا ابهام مشخص کرد. سرویس احراز هویت نامیده می شود.
- 3) **تضمین صحت اطلاعات** مجموعه مکانیزم هایی که از هرگونه تحریف دستکاری تکرار. حذف یا آلوده سازی داده ها پیشگیری میکنند یا حداقل باعث کشف چنین اقداماتی می شوند. سرویس تضمین صحت اطلاعات نامیده می شوند.
- 4) **غیر قابل انکار ساختن پیام ها** مجموعه مکانیزم هایی که به پیام ها و تراکنش ها پشتوانه حقوقی می بخشند و اجازه نمی دهند که فرستنده به هر طریق ارسال پیام خود را انکار کند و یا گیرنده منکر دریافت آن شود به((سرویس غیر قابل انکار ساختن پیام ها)) شهرت دارد.
- 5) **کنترل دسترسی** مکانیزم هایی که دسترسی به کوچکترین منابع اشتراکی شبکه را تحت کنترل در آورده و هر منبع را بر اساس سطح مجوز کاربران و پروسه ها در اختیار آنها قرار می دهد ((کنترل دسترسی)) خوانده می شود.

حملات مختلف علیه منابع یک شبکه یا ماشین بسیار متنوع و از شمار خارج اند. تمام خدمات امنیتی از شامل محرمانگی احراز هویت غیر قابل انکار بودن و صحت پیام ها با این فرض طرحی و پیاده سازی می شوند که تهدیدهای چهار گانه ذیل همیشه علیه آنها وجود دارند و هر لحظه ممکن است اتفاق بیفتد.

(الف) استراق سمع هرگاه یک شخص غیر مجاز به هر نحو بتواند نسخه ای از داده های در حال جریان بین مبدا و مقصد را به نفع خود شنود کند حمله استراق سمع به وقوع پیوسته است.

(ب) دستکاری هرگاه داده های در حال جریان بین مبدا و مقصد توسط شخص غیر مجاز به هر نحو دستکاری یا تحریف شود حمله دستکاری داده ها رخ داده است.

(ج) جعل هرگاه یک شخص غیر مجاز اقدام به تولید پیام های ساختگی کرده و ارسال آنها را به شخص مجاز دیگری نسبت بدهد حمله ی جعل و ارسال داده های ساختگی به وقوع پیوسته است.

(د) وقفه هرگاه کسی بتواند سیستم یا سرویسی را در شبکه از کار بیندازد حمله ی وقفه رخ داده است.

(استراق سمع) تهدیدی علیه سرویس ((محرمانگی داده ها)) ((دستکاری)) تهدیدی علیه سرویس ((صحت اطلاعات)) ((جعل)) تهدیدی علیه سرویس ((احراز هویت)) و ((وقفه)) تهدیدی علیه ((قابلیت دسترسی دائم)) به حساب می آید. هرگاه سرویس های امنیتی به هر نحو تضمین کنند که هر تهدیدی در تبادل پیام های بین طرفین مجاز یک ارتباط ناکام خواهد ماند ((کانالی امن)) پدید آمده است. شکل 1-2 مفاهیم فوق را به تصویر کشیده است.

حملات چهار گانه ذکر شده احتمال وقوع بالایی دارند و بسادگی اتفاق می افتند. به عنوان استراق سمع داده در محیط شبکه های محلی اغلب به سادگی نصب یک برنامه کوچک به نام همچنین عناصر میانی شبکه ها مثل مسیر یاب ها می توانند داده های عبوری را به هر دلیل در اختیار یک شخص ثالث قرار بدهند. برای تهدیداتی مثل دستکاری یا جعل داده ها انواع و اقسام نرم افزار تهیه شده و به وفور در اختیار همگان قرار دارد. لذا برای تبدیل شدن تهدید به حمله کافی است یک اختلال گر فقط اراده کند! سهل ترین شرایط برای اختلال گر زمانی است که او به هر طریق به عناصر میانی مثل سوئیچ ها یا مسیر یاب ها دسترسی داشته باشد.

3000 تا کنون	1990 تا 1999	1976 تا 1989	1965 تا 1995	
اینترنت جهان به همراه سرسام اور دستگاہای همراه و خدمات گسترده روی این ابزار ها .	اینترنت جهانی ارایه خدمات گسترده و متنوع همگانی	سیستم های توزیع شده مبتنی بر شبکه های کوچک محلی با مخابرات با ماموریت های مشخص و سازمانی	کامپیوتر های چند کاربر هاز نوع یا سیستم عامل واحد و اشتراک زمانی	بستر های موجود
دولت الکترونیک منابع و اشیا مشترک و قابل انتقال شامل داده وکد اجرایی .خدمات همراه و همیشه در دسترس در کنار خدات مرسوم و سنتی اینترنت ارایه سرویس به ابزار های همراه و در حال حرکت	پست الکترونیکی فراگیر و جهانی .خدمات وب سایت .تلفیق رسانه های ارتباط در اینترنت خرید و فروش و سفارش الکترونیکی سیستمهای اتوماسیون اداری. اشتراک گذاری جهانی منابع اطلاعات اخبار (مثل بورس و خیرها	خدمات محلی یا سازمانی (مثل صدور بلیط هواپیما صدور قبوض خدمات شهری پست الکترونیکی اداری بولتهای سازمانی یا دانشگاهی.	حافظه اصلی حافظه جانبی فایل های داده	منابع مشترک
کنترل و نظارت شدید بر مجوز افراد در دسترسی به یکایک اجزا اشیا مشترک صیانت از کدهای اجرایی متحرک امنیت در سطح کوچک ترین سرویس های ارایه شده در معماری مبتنی بر سرویس کنترل ابزار همراه و متحرک	مراقبت ویژه و داهم از تراکنش های یکایک کاربران حفظ حریم خصوصی افراد پیشگیری از ایجاد اختلال در خدمات نظارت سخت گیرانه بر دسترسی افراد به منابع داده احزار هویت دقیق کاربران از راه دور .حفظ حریم سرویس دهنده و جلوگیری از نفوذ در آنها	جلوگیری از اختلال در خدمات نظارت ساده بر عملکرد کاربران	شناسایی کاربران و احزار هویت آنان حراست فیزیکی از منابع موجود	نیاز های امنیتی
بررسی احراز هویت هر تراکنش بجای هر کاربر احراز هویت مبتنی بر روش های هوشمند و سیستم های خبره ایجاد گروه و حوضه و تعریف نواحی دسترسی. تعیین سطح دسترسی به یکایک اشیا سیستمی کنترل و بررسی کد های اجرایی و متحرک . ایجاد پشتوانه های حقوقی برای پیگرد اخلاص گران. ثبت دقیق و جزئی هر عمل انجام شده از طرف کاربران. رویکرد به کارت های هوشمند و عوامل غیر قابل جعل مثل قرنیه. اثر انگشت و سیستم های مدیریت چند عاملی	پایده سازی عوامل چند گانه امنیت در سطح سخت افزار نرم افزار و سیستم عامل تبعیت از سیستم های جهانی حفظ امنیت ایجاد سیستمهای مدیریتی توزیع شده ارائه خدمات بصورت توزیع شده در سطح شبکه و درارایی پشتیبانیهای متعدد ایجاد آرایشهای چند لایه ای امنیتی در بدو پایده پایده سازی زیر ساخت شبکه نظارت دقیق بر تراکنشهای افراد	ایجاد مراکز منفرد برای احزار هویت و تعیین دقیق مجوز هر کاربر از طریق یک بانک اطلاعاتی واحد ثبت عملیات کاربران	یک پروسه واحد در سطح سیستم عامل برابط بررسی هویت افراد صدور مجوز ورود به سیستم و تعیین سطوح دسترسی	چگونگی پایده سازی مکانیزم های امنیتی
بسیار پیچیده و مستلزم هزینه	پیچیده	متوسط	بسیار ساده	سهولت پایده سازی